

Фото надано автором

Наталка Доляк — справжня фаворитка престижного конкурсу «Коронація слова». І якщо 2011 року «Гастарбайтерські сезони» принесли Доляк один диплом у номінації «П'єси», то 2012 року вона вже святкувала потрібну перемогу: друга премія за кіносценарій і два дипломи за романи, серед яких «Гастарбайтерки».

Вчителька німецької Галина й гадки не мала, що під старість закрутить роман із колишнім однокласником і, ставши тягарем для дорослого сина, шукатиме долі та євро в Німеччині. Та краще вже працювати прибиральницею в домі берлінської багатійки, ніж у рідній школі...

Колишня танцювниця Наталка називає своє гастарбайтерство берлінським джайвом: нові краєвиди, одружені чоловіки, наші та іноземці, — закордонне життя вирус, а вона все плекає свою мрію всиновити сирітку...

У Лариси дитинка вже є, а от утримувати її матері-одиначці не до сили. Виховуючи вередливих маленьких німчаків, вона засинає і прокидається з єдиною думкою — побачити і притиснути до серця свого сина, а не чужого...

В одній із трьох героїнь роману «Гастарбайтерки» читачки впізнають себе, бодай кілька своїх рис. Наталка Доляк пише про українок: відданих, працьовитих, лагідних, зосереджених, гарних і, звісно, по-своєму нещасливих. А як інакше, коли живеш на повну, в ритмі 4/4? Інакше або не можеш, бо такий характер, або не можна, бо обставини такі...

Ольга Хвостова, автор і ведуча програми «Книжкова полиця»

www.bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-4245-9

9 789666 144245 9

НАТАЛКА
ДОЛЯК

ГАСТАРБАЙТЕРКИ

НАТАЛКА ДОЛЯК ГАСТАРБАЙТЕРКИ

Kraft foods

ІНТЕР

ТРИ ЖІНКИ, ТРИ МРІЇ. ОДНА ЗДІЙСНИТЬСЯ,
РЕШТА ПОТОНУТЬ У БЕРЛІНСЬКОМУ ДЖАЙВІ

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

НАТАЛКА ДОЛЯК
ГАСТАРБАЙТЕРКИ

Роман

Лауреат IV премії
конкурсу романів, кіносценаріїв,
п'єс та пісенної лірики про кохання
«КОРОНАЦІЯ СЛОВА — 2012»

ХАРКІВ **КЛУБ**
2012 **СІМЕЙНОГО**
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР
Д65

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки *Віталія Котляр*

Художник *Надія Величко*

ISBN 978-966-14-4245-9

- © Доляк Н. Ю., 2012
- © DepositPhotos / Alexander Ryabintsev, ArenaCreative, обкладинка, 2012
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2012
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2012

«Коронація слова» створює для вас нову хвилю української літератури — яскраву, різножанрову, захоплюючу, — яка є дзеркалом сьогодення і скарбом для майбутніх поколінь.

*Тетяна та Юрій Логущ,
засновники проекту*

Міжнародний літературний конкурс романів, кіносценаріїв, п'єс, пісенної лірики та творів для дітей «Коронація слова» був заснований за підтримки бренду найпопулярнішого українського шоколаду «Корона». Головна мета конкурсу — сприяння розвитку новітньої української культури.

Література, кіно і театр обрані не випадково, адже саме ці жанри є стратегічними жанрами культури, що формують і визначають зрілість нації.

Метою конкурсу та його завданням є пошук нових імен, видання найкращих романів, стимулювання й підтримка сучасного літературного процесу, кіно й театру і як наслідок — наповнення українського ринку повнокровною конкурентоспроможною літературою, а кіно й театру — якісними українськими фільмами й п'єсами.

koronatsiya.com

4/4. В ритмі життя

Ви взяли до рук цю книжку, саме цю. Саме до неї — з-поміж десятків інших — потяглася рука, чи саме її простягла вам рука того, чия думка для вас важлива... Можливо, вас привабило лоскїтне слово «гастарбайтерки», може, задержуєте «джайв», та ще й із закордонним, а тому романтичним акцентом — «берлінський»... Хай там що вами рухало, вибір зроблено, і він — правильний.

В одній із трьох героїнь роману «Гастарбайтерки» ви впізнаєте себе, бодай кілька своїх рис. Наталка Доляк пише про українок: відданих, працьовитих, лагідних, зосереджених, гарних і, звісно, по-своєму нещасливих. А як інакше, коли живеш на повну, в ритмі 4/4? Інакше або не можеш, бо такий характер, або не можна, бо обставини такі...

Колись прекрасна дружина Галина Манькович, ставши тягарем для власного сина, виїжджає за кордон, де отримує нове ім'я — Халла. Забезпечена й енергійна, але бездітна і незаякорена Наталя на чужині стає Ташею, знайшовши простір для розкриття свого джайвового характеру. Колишня спортсменка і просто красуня Лариса, не бачачи на батьківщині можливостей забезпечити нормальне життя собі, маленькому синові й мамі, вирушає на заробітки. Їй теж надають нове ім'я, ще й таке витончене: Лаура, оспівана Петраркою... Але марна кажуть: «Не мавши щастя змалку, не матимеш до останку», — колись уже обпечена на інтимі Лаура з вогню потрапляє в полум'я...

Можливо, і вас уже відвідували думки про гастарбайтерство чи навіть еміграцію. Можливо, і вам на рідній землі буває тоскно, холодно і безвихідно — бо нема на батьківщині пророка, і пророцтва здійснюються лише похмурі, і дерева колись були вищі, і вода чистіша, і люди щасливіші. І здається, що десь там, далеко, звідси не видно, — там усе інакше.

Виявляється, там дійсно все по-іншому. Але чи краще? Чи стала щаслива Халла, яка багато років прислужувала літній пані і заробила тисячі умовних одиниць? Чи знаходить себе на чужій території Лаура, котра засинає і просинається з єдиною мрією —

побачити і притиснути до себе свого сина, а не чужого? Чи заспокоюється серце невгамовної Таші, яка має роботу, що її влаштовує, друзів, із якими їй весело, навіть подобу сім'ї? Вона знайшла більше, ніж втратила, але чи не зависокою ціною?

Мандруючи разом із Халлою, Ташею й Лаурою різними країнами Європи, вулицями і районами Берліна, ви побачите їх живими, неглянцевими, натуральними. Столиця Німеччини промовить до вас неочікувано м'яко, ви торкнетесь вельветових сидінь у комфортабельних вагонах убану і побачите фігури різнокольорових ведмедів. Вам (можливо, знову) захочеться сюди приїхати, але ви сто разів подумаете: як хто — гостя, прислуга чи... Третій варіант найскладніший, найнеймовірніший, але чи такий неможливий?

Утім, над цим і над усім іншим можна і не замислюватися, а просто читати ритмічний, місцями веселий, драматичний, часом аж до трагедії прекрасний роман про те, як жити, коли жити, здається, ніяк... І не дивуйтеся, якщо, читаючи його, ви прогавите улюблений серіал, проїдете свою зупинку, забудете приготувати вечерю чи навіть запізнитеся на зустріч. Відчуття, подаровані цими сторінками, окуплять усе сповна.

Закони буття однакові для всіх — для тих, хто вдома чи на чужині, для юних і зрілих, для тих, хто на вершині або тимчасово в ямі. «Гастарбайтерки» Наталки Доляк нагадують ці непопорушні рятівні правила-рухи. Коли все валиться з рук і летить чортам під хвіст — увімкни джайв. Коли опускаються руки і підкошуються ноги — увімкни джайв. Коли в грудях камінь замість серця, а сльози накочуються, скільки їх не ковтай, — увімкни джайв. Попри все, за будь-яких обставин — життя прекрасне, хай йому джайв!

Ольга Хвостова

ІСТОРІЯ ПЕРША

Халла з Грюневальда

1

Міжнародний потяг «Каштан», сполученням Київ — Берлін, на кінцевій станції виплюнув на перон залізничного вокзалу Остбанхоф чималу порцію українських заробітчани. Візуально вони не вельми різняться від охоплених ейфорією мандрівок звичайних пострадянських туристів. Майбутні гастарбайтери старанно вдають із себе мандрівників, бо ж приїхали до Німеччини саме за туристичними візами. Ці «щасливчики» на заробітчанській віртуальній драбині стоять на декілька щаблів вище за тих, хто гарує на нескінченних полуничних плантаціях Польщі та в напівлегальних швейних майстернях Чехії, бо ж зарплатню їм обіцяють значно більшу. «Чорних» найманців, як, власне, і справжніх туристів, зустрічають, тицяючи кожному мало не під носа шматки нерівно нарізаного картону, де нашкрябані латиною імена прибульців.

Керівники легальних тургруп підходять до пасажирів, ручкаються. Голосно, не криючись, підкликають до себе гурт із десяти-п'ятнадцяти розпашілих мандрівників, шикують у більш-менш організовану шереду й ведуть у нетрі великого міста.

Незатребувані екскурсоводами гастарбайтери розсіюються по перону і вдають, що просто прогулюються й милуються чудовими краєвидами. Не знімаючи з облич напружених посмішок, нишпорять очима по написах, намагаючись вгледіти свої прізвища. До знервованих заробітчани час від часу підходять переважно неголені чоловіки в сонцезахисних

окулярах та вилинялих бейсболках. Не виймаючи рук із кишень, вони стиха шепочуть кілька слів приїжджим, після чого ті бадьоро підхоплюють торби та сунуть за подібними на російських мафіозі чоловіками.

Галина Сергіївна Манькович та її супутник міцно тримаються за руки. Стоять мов укопані посеред платформи й дрібно цокотять зубами від хвилювання і страху за своє майбутнє. У кожного в голові крутиться нав'язлива думка: кидатися назад до зручного комфортабельного купе, з якого щойно вийшли, шукати там батьківщини, прихистку, спокою.

Коли територія біля блакитного пасажирського поїзда спорожніла, жінка подивилася повними сліз очима на Максима Петровича Гулякіна, свого напарника, шукаючи підтримки. «Обдурили!» — пронеслося в головах обох, і, ніби на підтвердження цих здогадів, завищав потяг. Він сіпнувся, трохи похитався вперед-назад і від'їхав, звільнивши місце та оголивши пустку за межею перону.

— Що далі? — запитав Максим, звертаючись переважно до себе самого.

Жінці кортіло перекинути всю провину за невдачу поїзду на Гулю, звинуватити коханого чоловіка, адже це він її сюди привіз, а тепер питає, що далі...

Здалеку пероном, поважно рухаючи кінцівками, сунув задоволений собою німецький поліцай, який привітно всміхався безмежному простору. Українці здригнулися, нервово повідводили погляди від представника влади. Відчули нутром, що ця усмішка віщує недобре — вітчизняні-бо стражі порядку зазвичай так посміхалися, рахуючи подумки гроші потенційних порушників, які, власне, порушниками й не були, допоки не стикалися з людиною у формі «при ісполненії». Пара напружилася, чоловік і жінка одночасно завмерли й уявили картину арешту. Ось так безславно закінчиться, навіть

не розпочавшись, їхній трудовий стаж на чужинській території. На думку Галюні, кожен німецький громадянин знав мету їхнього приїзду й засуджував сам факт такого неподобства. Порівнявшись із українцями, поліціант козирнув та ввічливо поцікавився ламаною англійською, чи не потрібна панам допомога. Галина Сергіївна, пересилуючи тремтіння, відповіла, що все прекрасно, вони лише чекають, допоки їх заберуть представники туристичної фірми. Німець, який менш за все очікував бездоганної німецької вимови від людей, котрі вийшли з потягу «Каштан», взяв під козирок зі ще більшою повагою та пішов собі далі вимірювати перон. Віддаляючись, встиг відвісити ще пару компліментів щодо мовної обізнаності вже не молодій українці.

— Це до нас? — вивів зі ступору цивільну дружину Максим. Він хитнув головою в бік вокзалу, звідки біг якийсь чимілик¹ та активно махав правицею.

Коли чолов'яга дістався до переляканих мандрівників, вони остаточно пересвідчилися: цей — по їхні душі.

— Вибачте, запізнився! Клятий убан, — відхекався.

— Хто клятий? — запитав Максим, ніби зараз його понад усе хвилювала виключно тема загадкового убану.

— Метро! — замість незнайомця розтлумачила Галя. — U-bahn — метро, S-bahn — автобус. Запам'ятай!

— Льоня! — відрекомендувався чоловік.

З виду йому можна було дати років шістдесят, але він старанно молодився. Особливо впадала в око його футболка з зображенням яскравого мультяшного героя й підписом крученими англійськими літерами «Mickey Mouse».

— Галина Сергіївна! — презентувала себе, а тоді й супутника: — Максим Петрович!

¹ Маленький в'юнкий чоловік (діал.).

— Е, ні, тут ви ці витребеньки викиньте відразу. Я — Льоня, а краще Леон, ти — Галя, або навіть Халла, а ти, значить, Макс.

Пан Гулякін запідозрив небезпеку, підступний обман. Насупився, бо ж за попередніми домовленостями телефоном їх мала зустрічати якась Ольга. Вони навіть обговорювали схему оплати, а тепер цей Леон намалювався. «Ой розводять нас, ой розводять», — міркував Макс. Він вибачився перед новим знайомим та відвів Галю вбік. Вони ще не почали перешіптуватись, як Льоня голосно промовив, виколупуючи ключем бруд із-під нігтів:

— Я — законний чоловік Олі. Міг би й паспорт показати, аби він у мене був. — Засміявся і продовжив серйозно: — Вона мене послала, бо сама зараз на роботі.

* * *

Колихалися в чистому вагоні убану, милувалися крізь шибки краєвидами німецької столиці. Особливістю Берліна були будівельні крани, що повсюди височіли над містом. Леон не замовкав, аж від нього боліли вуха. Розповідав про життя тут, на чужині, про важку, але не дармову працю, про підступні риси характеру німців та про такі самі, притаманні нашим співвітчизникам. Говорив, не стишуючи голосу. Новеньким було навдивовижу те, що на розпашілого від балаканини Леоніда ніхто з місцевих не звертає особливої уваги. Так, глянуть, посміхнуться та й думають про своє.

Онімечений роками перебування в Берліні, українець насамперед потягнув новачків до супермаркету, аби прикупити щось попоїсти, а разом похизуватися надбаннями капіталістичного світу. Складалося враження, що всі ці супермаркети, метро й будівництва — справа рук Леона з Бердичева.

Літературно-художнє видання

ДОЛЯК Наталка
Гастарбайтерки
Роман

Головний редактор *С. С. Скляр*
Відповідальний за випуск *Г. В. Сологуб*
Редактор *О. М. Хвостова*
Художній редактор *Т. О. Волошина*
Технічний редактор *А. Г. Верьовкін*
Коректор *Г. В. Фурса*

Підписано до друку 15.10.2012. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Literaturna». Ум. друк. арк. 13,44.
Наклад 5000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ВАТ «Харківська книжкова фабрика “Глобус”»
61012, м. Харків, вул. Енгельса, 11.
Свідоцтво ДК № 2891 від 04.07.2007 р.
www.globus-book.com

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями
«Книжковий Клуб «Клуб Сімейного
Дозвілля»»

61140, г. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел./факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Одеський підрозділ

65063, м. Одеса, вул. Арміїська, 8-В
тел. +38 (048) 776-07-67
e-mail: odessa@bookclub.ua

КИЇВ

ПП «Букс Медіа Тойс»

04655, м. Київ, просп. Московський, 10-Б, оф. 33
тел. +38 (044) 351-14-39,
+38 (067) 572-63-34,
e-mail: booksmt@rambler.ru

ЗАПОРІЖЖЯ

ФОП Савчук Ю.Д.

69057, м. Запоріжжя, вул. Седова, 18
тел. +38 (050) 347-05-68
e-mail: vega_center@i.ua

ДОНЕЦЬК

ТОВ «ІКЦ «Кредо»»

83096, м. Донецьк,
вул. Куйбишева, 131-Г
тел. +38 (062) 345-63-08, +38 (062) 348-37-92, +38 (062) 348-37-86
e-mail: fenix@kredo.net.ua
www.kredo.net.ua

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:

тел. +38 (057) 783-88-88
e-mail: support@bookclub.ua
Інтернет-магазин: www.bookclub.ua
«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Доляк Н.

Д65 Гастарбайтерки : роман / Наталка Доляк ; передм. О. Хвостової ; худож. Н. Величко. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2012. — 256 с. : іл.

ISBN 978-966-14-4245-9

Не знайшовши собі місця на батьківщині, гнані нещасливою долею і безгрошів'ям, Галина, Наталка та Лариса їдуть на нелегальні заробітки за кордон. Вони тепер мають красиві нові імена — Халла, Таша й Лаура — і пристойну, як на свої мірки, зарплату. Але чи достатньо для щастя тисячі євро на місяць?

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР

Спонсори та партнери конкурсу «Коронація слова»

Інформаційні партнери

